

Správa o činnosti
Urbariátu pozemkového spoločenstva Ochodnica
za rok 2023

Urbariát pozemkové spoločenstvo Ochodnica (ďalej len „urbariát Ochodnica“) bol zapísaný do registra pozemkových spoločenstiev dňa 04.11.2013, registrácia číslo 2013/00321-L-02/BAM, vložka číslo R-0002/504, miestne a vecne príslušný Okresný úrad Žilina, pozemkový a lesný odbor. Urbariát Ochodnica vznikol ako nástupca spoločenstva s názvom „Spolok bývalých urbárikov obce Ochodnica, pozemkové spoločenstvo“, po tom, ako zosúladiť svoje postavenie ako pozemkového spoločenstva v zmysle ustanovení Zák. č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách.

1. Riadiace a kontrolné orgány spoločenstva

Výkonným a štatutárnym orgánom spoločenstva je výbor, ktorého členmi sú:

predseda výboru:	Mgr. Anton Bugáň
podpredseda výboru:	Peter Majtán
členovia výboru:	Viera Červienková
	Pavol Mizera
	Jaroslav Marčan

Činnosť spoločenstva kontroluje dozorná rada v zložení:

predseda dozornej rady	Ing. Milan Olejko
členovia dozornej rady	Jozefa Žabková
	Ing. František Drahník

Činnosť odborného lesného hospodára vykonáva Ing. Tomáš Píala.

Ekonomkou spoločenstva je Katarína Ondrušková.

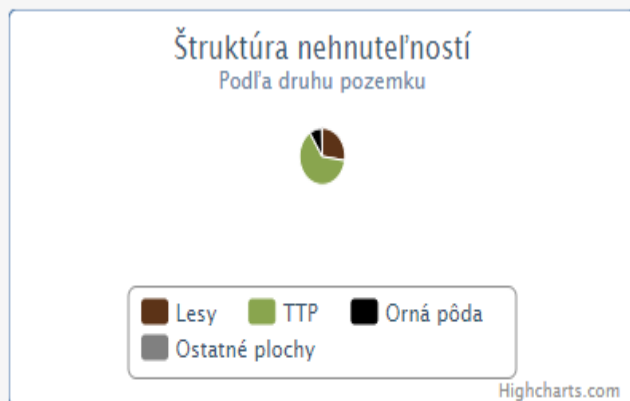
2. Obhospodarovaný majetok

V súčasnej dobe urbariát Ochodnica obhospodaruje pozemky o celkovej výmere 392,2138 ha a vlastní jednu budovu – objekt „Koniarka“ súpisné číslo 755 , Budova lesného hospodárstva (horáreň, technická prevádzková stavba a iné), zapísaná na LV č. 8120.

Štruktúra nehnuteľnosti podľa stavu evidovaného na jednotlivých listoch vlastníctva je uvedená na obr. č. 1.

Štruktúra nehnuteľností

Skupina nehnuteľností: Celkom

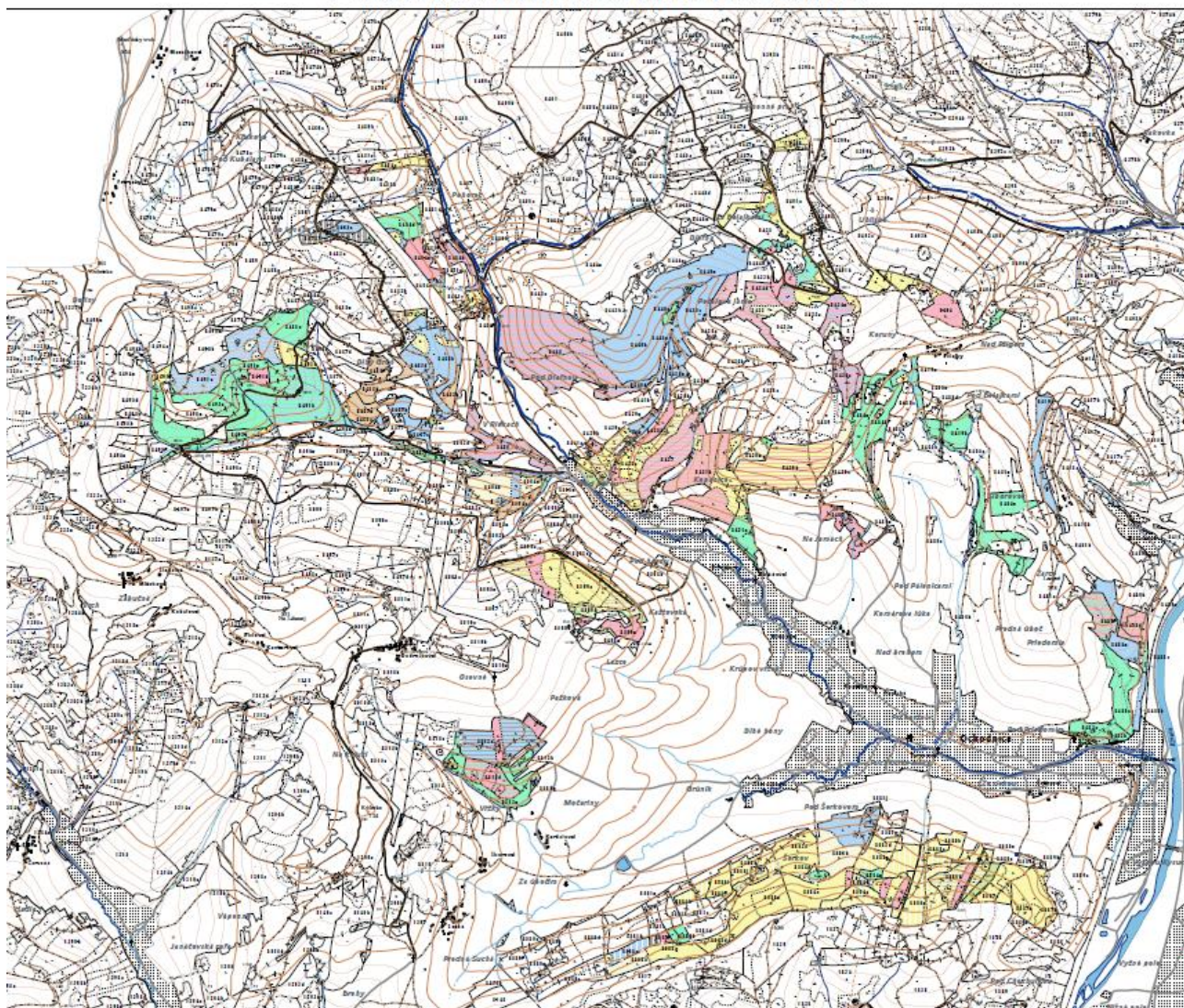

Druh	Výmera[m2]
Les	1 090 215,000
TTP	2 525 299,000
OP	356 482,000
Iné	10 142,000
Celkom:	3 982 138,000

Obr. č. 1 Štruktúra nehnuteľností

Plocha lesných porastov podľa sumárnych údajov z platného Programu starostlivosti o lesy je vo výmere 329,20 ha.

PORASTOVÁ MAPA LC KRÁSNO - ZÁPAD

Obr. č. 2 Porastová mapa so zvýrazneným obhospodarovávaným majetkom podľa PSoL

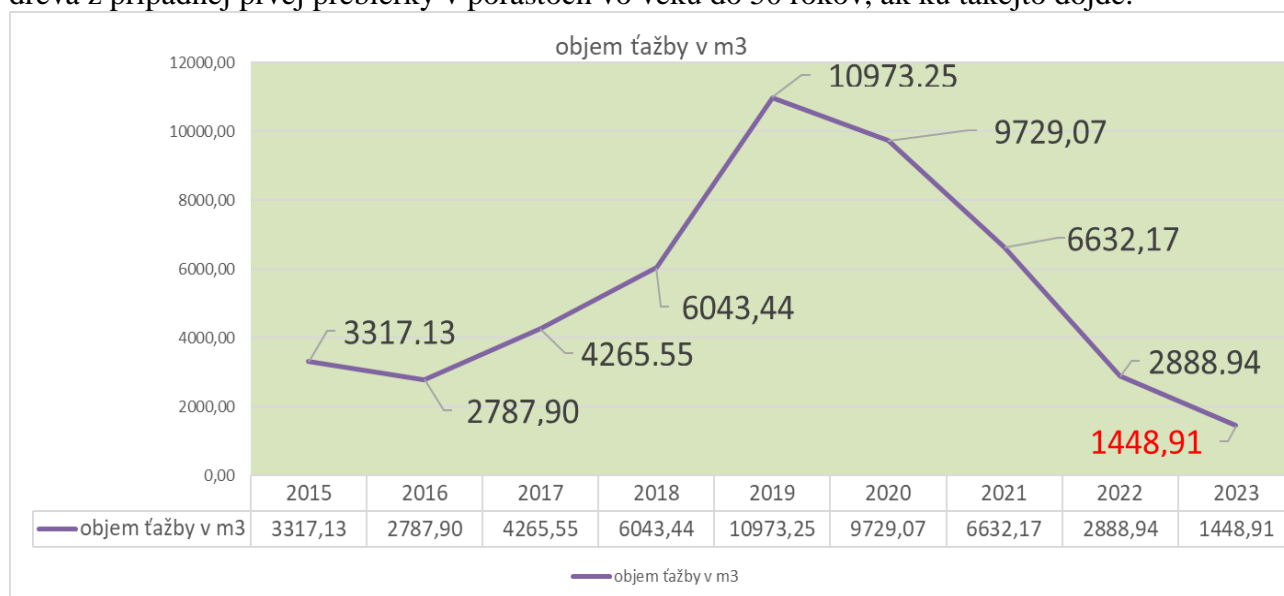
3. Objem vyťažennej drevnej hmoty, prognóza na nasledujúce roky

V závere správy o činnosti spoločenstva za rok 2022, ktorá bola predložená na zasadnutí zhromaždenia členov pozemkového spoločenstva v marci 2023, bolo konštatované, rovnako ako v predchádzajúcich správach, že „nasledujúce roky budú mimoriadne náročné na rozpočet, nakoľko príjmy budú minimálne v porovnaní s objemom plánovaných prác a nákladmi s tým súvisiacimi. Všetkým nám je jasné, že sa z pohľadu starostlivosti o les nachádzame v kritickej situácii. Drevná zásoba je vyčerpaná, rúbeme mladé porasty vo veku cca 30 – 40 rokov, ktorých rozpad vplyvom biotických a abiotických škodlivých činiteľov je nezvratný.“

Pesimistické prognózy vývoja sa naplňajú. V roku 2023 bola rovnako ako v roku 2022 vykonaná len náhodná ťažba dreva, vyvolaná pôsobením vplyvov, ktoré majú náhodný alebo ťažko predvídateľný charakter. Jednalo sa najmä o likvidáciu kalamity podkôrneho hmyzu a ojedinele veternej kalamity. Náhodnú ťažbu sme **povinní**, ako obhospodarovateľ lesa, v zmysle platných zákonných ustanovení (Zák. č. 326/2005 Z.z. o lesoch) spracovať v stanovených termínoch (do 6 mesiacov) a následne sme povinní vykonať obnovu lesa na prípadne vzniknutej holine najneskôr do dvoch rokov.

V roku 2023 bola dokončená ťažba (holorub) v lesnom poraste, ktorého vek nedosiahol ani obdobie prvej prebierky. Jedná sa o lesný porast s označením 2404_2, lokalita Nad Pšigom, po vyťažení ktorého vznikla holina o výmere cca 2,00 ha, ktorá bola na jeseň, bezodkladne po vzniku holiny, zalesnená. Rovnaká situácia vznikla aj v lesnom poraste 2509c, kde holina o výmere cca 1,7 ha bolo zalesnená v jarnom termíne. Takto vzniknuté kalamitné situácie sú pre spoločenstvo vysoko stratové.

Od roku 2019, kedy bolo vyťažených takmer 11 000 m³ dreva (10973,25 m³) dochádza k postupnému utlmovaniu ťažby drevnej hmoty. V roku 2020 bolo vyťažených cca 9700 m³ (9729,07 m³), v roku 2021 bolo vyťažených 6632,17 m³, v roku 2022 bolo vyťažených 2888,94 m³ a v roku 2023 bolo vyťažených 1448,91 m³. Z predložených údajov a porovnaním rokov 2021 až 2023 vidíme, že v roku 2022 došlo k zníženiu ťažby v porovnaní s rokom 2021 o 3743,23 m³ a následne v roku 2023 došlo k poklesu objemu ťažby v porovnaní s rokom 2022 o 1440,03 m³. Medziročný pokles ťažby drevnej hmoty od roku 2021 je približne 50%. Objem ťažby drevnej hmoty v roku 2023 dosiahol menej ako 15% z objemu ťažby v roku 2020, kedy bol začiatok doby platnosti programu starostlivosti o lesy. Útlm ťažby predpokladáme aj v roku 2024, kedy objem ťažby kalamitného dreva odhadujeme na cca 1000 m³ a v roku 2025 menej ako 500 m³. Do toho objemu nie je zarátaný objem dreva z prípadnej prvej prebierky v porastoch vo veku do 50 rokov, ak ku takejto dôjde.

Obr. č. 3 Prehľad objemu ťažby dreva v rokoch 2015 – 2023

V roku 2023 urbariát Ochodnica drevnú hmotu odpredal odberateľom Kaplánik s.r.o, Decurio s.r.o. a Milan Škrobánek. Drevo bolo odpredávané za najvyššiu cenovú ponuku. V roku 2023 bolo tiež odpredaného celkom 59,00 m³ palivového dreva členom spoločenstva.

Podľa platných údajov programu starostlivosti o lesy na obdobie rokov 2020 – 2029 je stanovený pre urbariát Ochodnica celkový objem ťažby drevnej hmoty v objeme 15 724 m³. Tento objem ťažby na 10 ročné obdobie – decénium, platnosti programu starostlivosti o lesy, sa nazýva „etát“. Zákon o lesoch nedovoľuje prekročiť tento objem vykonávaním úmyselnej – plánovanej ťažby. Objem dreva určený k ťažbe je možné prekročiť len v prípade vzniku kalamít, ktoré sme povinní spracovať do 6 mesiacov. V našich podmienkach bolo od začiatku platnosti programu starostlivosti o lesy, teda od roku 2020, vyťažených do konca roku 2023 celkom cca 20700 m³ drevnej hmoty (v prvom roku to bolo takmer 70% z určeného etátu). Je teda zrejmé, že z dôvodu prekročenia etátu budeme môcť vykonávať iba likvidáciu kalamít a teda je reálny predpoklad, že ročný objem ťažby dreva sa bude v nasledujúcich rokoch (2025-2029) pohybovať na úrovni 200 – 300 m³.

4. Pestovná činnosť

V protiklade s klesajúcou ťažbou, teda príjmom z predaja dreva, je narastajúci objem prác a výkonov v pestovnej činnosti.

Práce v spoločenstve boli aj v priebehu roku 2023 smerované do maximálneho úsilia zalesniť vzniknuté holiny a „vylepšiť“ už vysadené plochy, kde došlo k odumretiu sadeníc vplyvom sucha, resp. poškodením zverov. Ochranou proti burine vyžínaním a ochranou náterom Cervacol extra a Wam extra pred ohryzom zverou sme vyvinuli maximálne úsilie v snahe prispieť k vytvoreniu podmienok pre čo najrýchlejšiu obnovu lesných porastov po rozpadnutých smrekových monokultúrach.

Celkom sme **v roku 2023 vysadili 63350 ks** sadeníc lesných drevín (pre doplnenie v roku 2022 – 97500 ks, 2021 – 80600 ks, v roku 2020 – 28000 ks. Teda **za roky 2020 – 2023 celkom 269 450 ks**):

- v jarnom termíne roku 2023 sme vysadili 17000 ks sadeníc:
SMC – 3000 ks, BK- 10000 ks, SM – 2000 ks, DUB – 2000 ks.
- v jesennom termíne roku 2023 sme vysadili 46 350 ks sadeníc:
SMC – 3400 ks, BK- 21050 ks, SM – 4650 ks, DUB – 12200 ks a BOR – 5050 ks.

V priebehu roku 2023 bola vykonaná ochrana sadeníc

- vykásaním a odstraňovaním náletových drevín na ploche cca 78 ha, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokom 2022 o cca 8 ha (rok 2021 - 42,70 ha, rok 2022 – cca 70 ha),
- proti ohryzu zverou rovnako ako v roku 2022 na ploche viac ako 82 ha, čo je o cca 13 ha viac ako v roku 2021 (rok 2021 - 69,40 ha). Ročná spotreba prípravkov na ochranu je v celkovom množstve 1395 kg, z čoho prípravok Cervacol extra – 1245 kg, prípravok Wam extra ružový 150 kg (spolu náklady 7495-€ bez DPH).

V roku 2023 bola vykonaná prečistka v porastoch JPRL 2438a3, 2439a2, 2439a3, 2491d a 2491e. Celková výmera plôch na ktorých bola prečistka vykonaná predstavuje 3,69 ha. Minimálny plánovaný rozsah prečistiek na rok 2024 je vo výmere 7,66 ha.

V roku 2024 plánujeme výsadbu cca 25 tis. ks sadeníc v lokalitách Súkenné, Beľajky, Šerkov. Jarná výsadba r. 2024 v objeme 8100ks sadeníc je už ukončená.

Ochrana sadeníc vykásaním je v roku 2024 plánovaná na ploche viac ako 80 ha a ochrana proti ohryzu zverou na ploche približne 90 ha.

Odhadované náklady v roku 2024, bez nákladov, ktoré vyplynú z kalamitnej ťažby, príp. iných nepredvídateľných okolností (poškodenie sadeníc suchom, zverov, veterná kalamita, snehová kalamita a pod.), sú vo výške približne 90000-€.

5. Projekt „Opatrenia na zlepšenie zadržiavania vody na pozemkoch Urbariát pozemkové spoločenstvo Ochodnica“

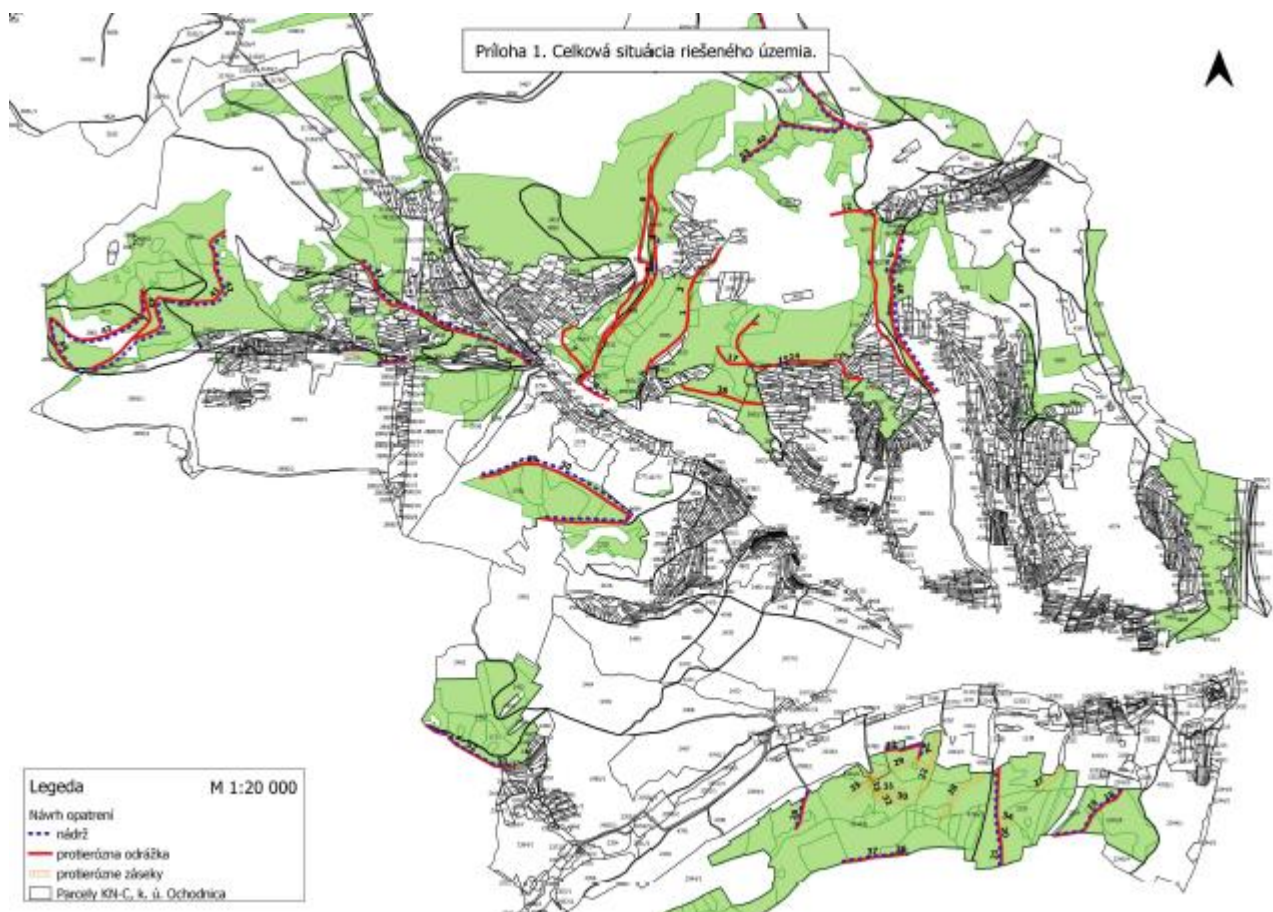
V roku 2023 bol spracovaný projekt a podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok na základe „Výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022.

Číslo výzvy: 62/PRV/2022

pre opatrenie: 8 – Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov
podopatrenie: 8.3 – Podpora na prevenciu škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami

činnosť: Zlepšenie vodného hospodárstva v lesoch

Schéma pomoci: Schéma štátnej pomoci na podporu prevencie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami (podopatrenie 8.3 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022), Číslo schémy: SA.63543(2021/XA).

Obr. č. 4 Situácia územia riešeného projektom

Dňa 12.12.2023 bolo vydané PPA Rozhodnutie o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok pre Urbariát p.s. Ochodnica s nasledovnou podmienkou.

„Žiadateľ je povinný v lehote 90 pracovných dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia predložiť stanovisko ŽP – keďže vaša činnosť podlieha zisťovaciemu konaniu (vyjadrenie Odboru starostlivosti o ŽP Kysucké Nové Mesto OU-KM-OSZP-2023/000454-002 zo dňa 26.1.2023), žiadateľ predkladá rozhodnutie Odboru starostlivosti o životné prostredie zo zisťovacieho konania alebo vyjadrenie k

zmeny činnosti, ak činnosť podlieha povinnému hodnoteniu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, záverečné stanovisko Ministerstva životného prostredia SR alebo vyjadrenie k zmene činnosti. Ak činnosť svojimi parametrami nespĺňa kritéria podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, žiadateľ predloží vyjadrenie príslušného orgánu (Ministerstva životného prostredia SR alebo Odboru starostlivosti o životné prostredie) - v elektronickej forme ako sken originálu.“

Ku dňu spracovania predkladanej Správy o činnosti za rok 2023 bol dňa 15.01.2024, v súlade s ustanovením § 22 ods. 1 Zák. č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, predložený OÚ Kysucké Nové Mesto, odbor starostlivosti o životné prostredie, zámer na vykonávanie činnosti „Opatrenia na zlepšenie zadržiavania vody na pozemkoch Urbariát pozemkové spoločenstvo Ochodnica“.

Dňa 18.01.2024 OÚ KNM zverejnil zámer na portáli <https://www.enviroportal.sk/eia/>.

Dňa 26.01.2024 bol zámer predložený na úradnej tabuli obecného úradu Ochodnica k pripomienkovaniu širokej verejnosti. Lehota na pripomienkovanie je 21 dní.

Projekt bude realizovaný výlučne na pozemkoch spoločnej nehnuteľnosti a plánované vodozadržné opatrenia budú mať dosah na väčšinu porastov obhospodarovaných urbariátom Ochodnica.

6. Iniciatíva v oblasti normotvorby, pohľadávky a súdne spory

6.1 Iniciatíva v oblasti normotvorby

Dňa 7.12.2022, bola po odsúhlasení členmi výboru a DR, podaná pripomienka k VZN obce Ochodnica o daniach a miestnom poplatku. Cieľom bolo dosiahnuť oslobodenie spoločenstva od platby dane za nehnuteľnosť v prípade holín. Pripomienka k Návrhu VZN o miestnych daniach a poplatkoch bola na zasadnutí OZ dňa 15.12.2022 akceptovaná a v plnom rozsahu zapracovaná do VZN.

Obsah pripomienky:

*„V § 6 „Spoločné ustanovenia pre daň z nehnuteľnosti“, ods. 2 „Oslobodenie od dane“, v písm. a) za bod 3. „pozemky a stavby športového zariadenia“
doplniť nový bod 4. v znení: 4. lesné pozemky od nasledujúceho roka po vzniku holiny do roku plánovaného začatia výchovnej ťažby (prvej prebierky)“*

Odborným lesným hospodárom bol z dôvodu podania žiadosti o odpustenie daní spracovaný prehľad lesných pozemkov od nasledujúceho roku po vzniku holiny do roku plánovaného začatia výchovnej ťažby (prvej prebierky) a dňa 30.01.2024 bolo podané čiastkové daňové priznanie pre daň z nehnuteľnosti, v ktorom sme si **uplatnili oslobodenie od dane na ploche 982 352 m²**.

6.2 Pohľadávky

Pohľadávky, ktoré sme viedli voči Združeniu drobnovlastníkov lesov obce Ochodnica, boli v snahe urovnať vzájomné vzťahy medzi Urbariátom pozemkové spoločenstvo Ochodnica a Združením drobnovlastníkov lesov obce Ochodnica uspokojené uzatvorením Dohody o urovnaní podľa §585 a nasl. Občianskeho zákonníka. Združenie drobnovlastníkov lesov obce Ochodnica uhradilo urbariátom vyčíslené oprávnené náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s ťažbou dreva, s vyčistením plôch po ťažbe a vysadením týchto plôch, vo výške 3.000 EUR (slovom: Tritisíc eur)

6.3 Súdne spory

Urbariát p. s. Ochodnica je účastníkom jedného súdneho konania. Jedná sa o žalobu žalobcov Július Tarana a spol., číslo konania 41C/12/2017, o určenie priebehu vlastníckej hranice (žaloba podaná dňa 07.02.2017).

Rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k.41C/12/2017 zo dňa 22.6.2023 bola žalovanému – Urbariát Ochodnica uložená povinnosť zdržať sa užívania nehnuteľnosti, a to pozemku parc. EKN č.6279, orná pôda o výmere 564 m², zapísaná na LV č.6456, k.ú. Ochodnica, identického s parc. CKN č.2344/10, lesný pozemok o výmere 1880 m², k.ú. Ochodnica, zamerané geometrickým plánom na obnovu pôvodných hraníc pozemku parc. EKN č.6279 č.6/2022 zo dňa 23.11.2022 vyhotoveným Ing. et Ing. Máriou Kučákovou, autorizačne overeným dňa 23.11.2022 a úradne overeným dňa 5.12.2022 Ing. Lenkou Urbaníkovou pod.č.522/2022.

Proti rozsudku Okresného súdu Žilina bolo podané v zákonnej lehote odvolanie.

7. Zvyšovanie povedomia o činnosti spoločenstva, „Urbársky deň 2023“

Na zhromaždení členov urbariátu Ochodnica v roku 2023 bolo v súvislosti so sponzorskými príspevkami konštatované, že pri podpore žiadostí o dotácie, resp. sponzorské príspevky, sa bude v nasledujúcich obdobiach výbor pozemkového spoločenstva snažiť posudzovať i zásluhovosť subjektov žiadajúcich o takúto formu príspevku. Bol tiež akceptovaný návrh, aby žiadosti o sponzorský príspevok boli posudzované i s prihliadnutím na vykonanú činnosť v prospech pozemkového spoločenstva (napr. v pestovnej činnosti).

V nadväznosti na konštatovania zo zhromaždenia v roku 2023, zorganizoval výbor urbariátu Ochodnica, dňa 28.10.2023, prvý (pilotný) ročník akcie „Urbársky deň“. Možnosť zúčastniť sa akcie bola ponúknutá vybraným záujmovým organizáciám v obci Ochodnica.

Obr. č. 5 Akcia „Urbársky deň 2023“

Cieľom akcie bolo zvýšiť povedomie o činnosti a aktivitách urbariátu Ochodnica, zapojiť do činnosti a diania v spoločenstve širšiu verejnosť a ponúknuť možnosť uchádzať sa o sponzorský príspevok. Akcia bola zorganizovaná v menšom rozsahu, nakoľko sa jednalo o prvý ročník a nedisponovali sme dostatkom informácií a skúseností.

Akcie sa zúčastnili členovia Folklórneho súboru Kyčera, základnej organizácie SZZ Ochodnica, Dobrovoľného hasičského zboru Ochodnica, Poľovného združenia Šerkov, Jednoty dôchodcov Slovenska základná organizácia Ochodnica a Urbariátu p.s. Ochodnica.

Počas akcie bolo vysadených 1800 ks sadeníc lesných drevín (Buk lesný 900 ks a Dub zimný 900 ks) a zároveň bola vykonaná ochrana repelentnou náterovou hmotou proti zimnému ohryzeniu zverov na ploche 0,30 ha.

8. Záver

Pred urbariátom Ochodnica stojí mnoho prekážok a úloh, ktorých naplnenie poznačí charakter celého územia a tiež budúce hospodárenie. I napriek maximálnemu úsiliu výsledky nášho snaženia budú badateľné s odstupom desiatok rokov, keď jednotlivé porasty budú vstupovať do veku prvých prebierok. Naším spoločným cieľom je vypestovať les, ktorý nám všetkým poskytne úžitok vo forme svojich mimoprodukčných funkcií a tiež vo forme úžitku z dreva.

V nasledujúcich rokoch je dôležité pokračovať cieľavedome v pestovnej činnosti a vykonať predpísané prečistky a prebierky. Zodpovedným plnením úloh predpísaných v programe starostlivosti o lesy tiež vytvárame podmienky pre čerpanie prípadných dotácií poskytovaných na plnenie mimoprodukčných funkcií lesa.

Ďakujeme všetkým spolupracujúcim členom spoločenstva, ako aj ostatným fyzickým a právnickým osobám, za pomoc a spoluprácu pri prácach vykonaných v predchádzajúcom období v súvislosti so zabezpečením chodu spoločenstva a v súvislosti so starostlivosťou o spoločný majetok.

Mgr. Anton Bugáň v. r.
predseda výboru